mad, ni hästi kohtu seadus, kui koggodusse wallitsus, piddid läbbi katsutud ja parrandud sama.

Teataw on, et se kohto seaduse ümbermoondamine mönne rigi jäus weel käsil ja läbbi katsumisse all on; ka meile, siin Östsee kubermangudes jõuab säherdune ümbermoondaminne kätte. Mis agga koggoduse wallitsusse pudub, tulleb ölda, et 10mast wina ku päwast 1866ma astast sadik, jo uus koggodusse wallitsuse seadus on ülles wõetud. Meie teame, selle ue seadusses tulleb issiärranis sedda kinni piddada, et koggodus isse ennese eest holt kannab, ja issi omma asju toimetab, et ta teik nenda teeb ja seab, kuida se temma kassuks on, ja mitte teise kellegille süüks ei arwa, kui ta wallitsus ei kõlba. Nenda on nüüd ka teiste Wennerigi linnadele ja ma koggokondadelle se samma uus wallitsuse seadus ossaks jäggatud.

Meie armolik Keisri Herra on ka selle peale watanud, ja selle eest murret kannud, et allamate ja waese innimeste, liatagi tallopoegade lapsed kolides saawad õppetatud. Nüd on aeg kätte jõudnud, et ka tallopoiad ilma kolita ennam eddasi ei sa, nemmad peawad nüd issi kirja möistma, ja issi kirjotama, kui nende luggu parremaks peab sama. Sellepärrast olgo se teie surem hool ja murre, et teie ka omma polt issi selle ülle walwate, et teie lapsed sawad õppetatud, ja hea tee peale juhatatud. Seks on teile melewalda antud, omma taht-

mist möda ennese seisust parrandades, omma lapsi nenda ülleskaswatada, et neil wõimalik olleks, eddespiddi omma pridust ka koggodusse heaks prukida.

Meie suur ja armolik Keisri Herra on ka sedda formal, mis keige trui allamata kohhus on kanda, ni palju, kui wõimalik, kergemaks teinud. Temma on sedda aega, mis need, kes Rekrutiks wõetud, enne wäe al tenisid, lühhendand. Nüd lastakse mees jälle koio, kui temma on walmis soldat, kui ta möistab püssi ja mõega eht muu söa ristaga ümberkäia. Ta wõib mönne asta pärrast jälle põllu tööd tehha, ja teab ja tunneb teik tallopoia ammeti weel ärra, woib ueste omma wanna perremehhe leiba süa, eht omma naesega koos ellada, ja aus koggodusse liige olla.

Meie teik teame, kuida meie armas Keisri Herra ka selle eest on murret kannud, et tallopoegil nüd lubba on, enneselle pärris kohta nõuda. Nendega nõu piddades, kes tallopoia luggo tunnewad, ja tallopoia seisust püdwad parrandada, on Temma töö teole suremad hinda ja laiemat pridust sowinud. Igga üks woib nüüd omma tö ja waewa läbbi enneselle pärrist paika murretseda, ja omma sõnna ja nõuandmisega ka liggimise luggu parrandada. Nüüd on need paelad, misga rahwas enne sedda kinni seotud olli omma wanna paiga külge, peastetud; kes nüüd ei tahha wanna paika jäda, mingo se, kuhhu ta ialdes tahhab, ja kus ta parremat lodab leida. Siin agga, meie wannas

Eesti-maa rahwa Kalender 1869, lk. 22